

VUUR MAKEN.

- Maken van vuur**
- A. Met alleen een stokje
  - B. Met vuurboog

A. Maken van vuur met een stokje.

Door blikseminslag is waarschijnlijk door de mens in de steentijd het fenomeen vuur ontdekt.

Hoe en wanneer ze zelf vuur hebben leren maken weet men niet.

Kijk je dan nu nog bij primitieve volkeren, dan zie je dat ze met een stokje en een onderplankje vuur kunnen maken.

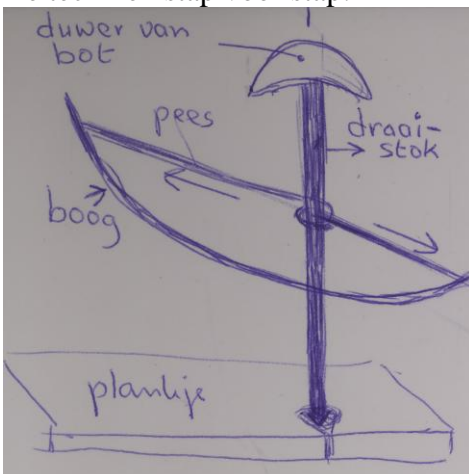
In Tanzania hebben ze in 3 minuten vuur op deze manier. Hierboven mag een blanke (Eline) proberen of ze het ook kan.

1. Zoek een recht stokje en onderliggend een zacht houten plankje.
2. Maak in het zachte hout een kuiltje met een mes
3. Maak dan wrijvende bewegingen met je 2 handen, met het stokje ertussen in. Het stokje draait eerst linksom, dan rechtsom enz. De onderpunt van de stok zit in het kuiltje van de plank.
4. Duw de handen al wrijvend van boven naar beneden. Het stokje duwt dan wat wat in het kuiltje en veroorzaakt daar wrijvingswarmte, hitte en uiteindelijk vuur.

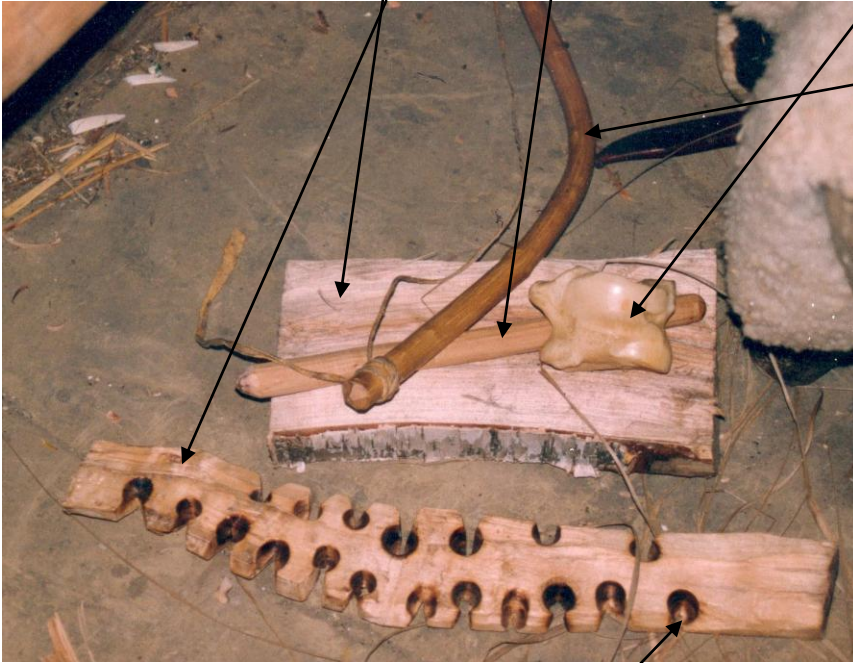
B. Techniek vuur maken met de vuurboog.

De bosjesmannen, de papoea's en nog veel andere Afrikaanse en Zuid-Amerikaanse primitieve volkeren gebruiken een vuurboog. Ik denk, dat ze in onze gebieden in de IJzertijd deze techniek ook al kenden.

De techniek stap voor stap:

Je hebt nodig een onderplankje, een stokje om te draaien, een duwer van bot en een boog met een pees.

1. Je maakt in het onderplankje een kuiltje en een soortkanaaltje naar buiten om het klontje hete gruis dat ontstaat als klontje op te vangen op een brandbare ondergrond. Om gruis te krijgen is het handig om het onderplankje van zacht hout te maken. Berkenhout of wilgenhout is zacht.
2. Je zoekt een droog stokje, de houtsoort doet er niet toe, met een doorsnede van 2 tot 3 cm en ongeveer 30 cm lang.
3. Punt het stokje zo aan dat het redelijk past in het gaatje
4. Zet het aangepunte stokje in het gaatje. Het hout moet natuurlijk goed droog zijn.
5. Maak een boog. Makkelijk is een al wat kromme stok ervoor te gebruiken. Heb je geen kromme stok bij de hand, pak dan een verse tak van ongeveer 60 cm zet hem krom vast en laat hem zo drogen.
6. Maak een pees van gelooid of ongeloid leer.
7. Zoek iets dat geschikt is om te duwen. Met je hand gaat het niet, want door de wrijving wordt die veel te heet. Op de foto zie je een kniegewricht van een koe. Die heeft een ideaal kommetje, zodat het stokje er niet uitschiet.
8. Verder moet je licht vlambaar materiaal in de buurt hebben liggen. Gedroogde pluis van de lisdodde is goed. Ook de gedroogde vliesachtige bast van de berk is uitstekend geschikt.
9. Ook kun je tondelzwam prepareren en klaarleggen. Alleen is dat niet meer zo'n goede optie, omdat tondelzwam een beschermde paddestoel is in Nederland.

Het vuurmaken:

10. Sla de pees een slag om de draaistok
11. Plaats de draaistok in het gaatje
12. zet de duwer op de draaistok
13. zoek een evenwicht van hard duwen en de boog heen en weer halen (Je kunt je voorstellen, dat hoe harder je duwt, hoe meer weerstand je krijgt met de boog, hoe zwaarder de boog trekt maar hoe sneller je door de weerstand heet gruis dus vuur krijgt)

14. In de uitholling komt gruis en hitte, dan rook en tenslotte een gloeiend gruiskooltje
15. dat kooltje laat je voorzichtig vallen in een nestje droog spul (tondelzwam of droge dunne berkenbast met eromheen droog stro)
16. blaas het vonkje met geduld tot vuur aan.

ANNEKE BOONSTRA